

באהרַה של תורה

פשת עיון ודרש בפרשת השבוע ופנוי השקפה לך ומופר / נכתב ונערך ע"י הרב רואבן גולן

תחובות המערבית:
רחובות- הוהנה 5/5
טלפון- 08-9744220
דו"ל להערות והצטפויות
לקבלת העלוון מידי שbow:
rg5740@gmail.com

©

גליון 233 אלול תשע"ז

יוזל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתיה מדרש להוראה ולרכנות וכולוי יום לאברכים מצוינים

פרק נצבים – זילך

גדולה, כי בודאי שבאופן זה היה האדם שמור ולא יבוא לידי חטא ונסינוינו אינו גדול, ולכן אדרבה עליו לצאת ולהסתובב בשוקים וברחובות וללכת בשירותם לבו ולהביא עצמו לידי נסינונות ועל ידי שימושם בהם יוכיח את גודל דביקתו בהשי"ת ואת חזק צדקתו ויראותו ובכך יתעלה עוד ועוד בעבודתך.

זהו שנאמר "פָּנִים יְשַׁרְשֵׁשׁ פֶּרַח רָאשׁ לְעֵנֶה וּנוּ, וְתַחֲבֵר בְּלֹבֶבֶן" לאמור שלום יהיה לי, בלאו שיטען שתת השלים [מלשון "שלום"] האמיתית ישיג רך אם יילך בשירותם לב וגירה וגדיל את מדורת היצר וייה בבחינתו "למען ספות הרוח את הצמא". ועל כך אמר הכתוב "לא יאהה ה' סלוח לו", כי לא והדרך ולא זו העיר ואין רצון ה' בהתהכניות וחשboneות ממן וזה שבסופו של דבר מפילים את האדם בפח, אלא עליו להישמר ולא להביא עצמו לידי נסיכון וכן ורק רק יזכה להתעלות בעבודותך.

וידעו המעשה בגאון מילנא שביקש מהמגיד מדורבנן שיכוח אותו, והמגיד אמר לו שאין זה "קונץ" להסתגר כל היום בבית ולהתהייג כל היום בתורה ולהיות הגאון מילנא, אלא אדרבה יצא אדרבה על פיו המשועה, הגאון דחה את התוכחה והשיב למגיד תשובה ונראה שהוא ייסור מוסד בעבודותה ה- "איינוי מהפחס לעשות קונצען". כי אנו באנו לעולם לעשות את המוטל עליו בධידור ובדקדוק אבל לא באנו כדי להמציא מצות ולחפש נסינונות אלא אדרבה לבורח מהם, ובהתקבלות לשעות מלכומה איך לעקוב את היצר.

[וראו להוספיך שהגאון רבינו אהרון קוטלר טען שמשעה זה איןנו נכוון, כי ודאי שהמגיד מדורבנן ידע שגם בבית אפל ומסוגר בהיות האדם לבדו יש מקום ליציר הרע, מקום בריווח... וכן גם בית עריך "קונצען" כדי לצאת הגאון מילנא].

רבינו יוסף חיים – אף שהבן גדול והוילך מעצמו לבית הכנסת יש שכיר להוריו שהרגiliovo להכ

"הקהל את העם האנשיים והנשיים והטף" (לא, ב')

ידוועים דברי חוץ"ל במסכת חגיגה (ג, א) "אם אנשים באים ללמידה, ונשים באוט לשמעו, טף למה באים? כדי ליתן שכיר למבייהם". ודבר נפלא כתוב הגאון רבינו יהונתן אייבישין באבבון יהונתן/, שכיר כל המצוות שילד עשו עד הבר מצוה שייך לאביו אוימן, כי הם عملים בגופם וממנומן למדדו תורה ודרכ' ארץ. וזה שאמרו טף למה באים? ליתן שכיר למבייהם", דהיינו שמחמת שההורם טורחים להביא את הילד למעמד ההקהל, וכן לבית הכנסת ביתו המודרש, ועל ידי כן לומד תורה ויראת שמיים, יש להם כבודו בשכר מצוותוי.

ב. ולදעת רבינו יוסף חיים ז"ע"א שכיר ההורים גדול עוד יותר, וככפי שביר בספר 'בן איש חי' (דרשות) את הגמ' הנ"ל על פי דברי המדרש (תנחותמא פקודי ד') "שמע משה את יהודים מדברים מאחריו, שנאמר והוא בצעת משה אל האهل וגורו והבינו אחריו משה. ומה היו אמרים, ר' יצחק אומר לשבח היו אמרים, אשורי וילדו של זה, כל ימיו הקב"ה מדבר עמו. ור' חמא אמר לגאנאי, היו אמרים, ראה צואר, ראה שוקיים, ואוכל ושותה مثل יהודים, וכל מה שיש לו מן היהודים".

רח'ל בת יוסף וברדה שעיר ע"ה
מול בת מלכה גמליאל ע"ה
קויאידנוב פאנר בת מול ויעין ע"ה

סביהה אילנה בת רחל רשל ע"ה
לייאון יהודה בן מרים בננו ז"ל
סעדיה בן יפת ז"ל ע"י מלמד

אידישע מאמע

"טפכם נשיכם" (כט, י)

לכארה היה ראיוי לומר "טפכם ונשיכם" בתוספת ו' החיבור. ותרץ הרש"ר הירש, שפזוקים אלו עוסקים בברית הארץ בין ה' לישראל, ובתחתיותם של ישראל למלך עליהם וועל זעם לשמרם ולעשות ולקיים את כל דברי התורה. ובתחתיותם זו וכללו גם הטף שהם ממשיכי הדרך בדורות הבאים. אולם אין ה' יכול למן על התהיכיות הילדים לא התהיכיות אימותיהם, שכן עתידם הרוחני והמוסרי של הבנים תלוי בהתמסורתה המוחלטת של האם לחינוך הבנים בדרך ישראל סבא. ולכן לא נאמר "טפכם ונשיכם", כי הטף והנשיכם הם דבר וענין אחד, ומסירוטן של האימהות היא העורבה להצלחת הבנים בתורה ויראת שמיים.

וכן אמרו במסכת גדרה (ע, ב) "מה יעשה אדם ויהיו לו בניים זכרים? ישאasha ההונגנת לו, ויבקש רחמים ממי שהבניהם שלו". ובגדר "אשה ההונגנת לו" פירש המאירי "יהא אדם משתדל להיות לו בניים הגונים, ואפק על פי שעריך לבקש רחמים על עצמו שיזכה לך, מכל מקום יהא אף הוא משתדל בך, ועיקר השמדלווה לישאasha ההונגנת לו, שתהא יודעת ובקיה בגידול הבנים לתורה ולמידות געלות".

ב. והגאון רבינו שמואל הלוי וואזנער צ"ל (קובץ מי ירפא לך עמי ז') עורך על גודל מלulta וערוכה הרוב של אם בישראל המהמסתרת כל כולה לגידול בניה לתורה ויראת שמיים. שכן מצינו שכאשר בא דוד המלך להעלות את ארון הקודש לעיר דור היה שמח ורוקד בכל עז לפניו ארון הקודש, ומיכל בת שallow השקייה מהמלחון וראתה כיצד הוא רוקד ובזה לו בלבבה, וישראל אותו בלשונה החוריפ ואמרה לו (שמואל ב, ו-כ) "מה נכבד היום נגלה הוא גילה היום לעני אמנהות עבדיו כהגלות נגלה אחד הריקים". ודור המלך השיב לה "זונקלות עוד מזאת והייתי שפל בעניין", שادرבה ברכזוני להשפיל עצמי עוד ועוד לבבו הדשיה".

והויסף ומאר לה דבר נורא, "ועם האימהות אשר אמרות, עםם אכבהה", ודרשו חוץ'ל (במדב"ר ד, כ) שאמר לה "אותן בנות ישראל שצוחחות וקראות אותן אמהות אלא אימהות, ולוואי והוא לי חלק עמהם אונתן אמיהות אינן מכמה את מכמה את נשות ישראל" "שפחות" על עתוד לבעז". בהלמר שאת מכמה את נשות ישראל לא אמיהות אלא אימהות, וכי נשות ישראל אין שפחות אלא אימהות, והוא לי חלק עמהם שעסקות במלאכות הבית ובגידול הבנים, ואומרת שאני משפיל את כבוד המלכות בכך שרוקד אני לפניהן, הרי שטועה את טעות חמורה בדבריך, כי נשות ישראל אין שפחות אלא אימהות", אידישע מאמע, כי בזכות התמסרותן לחינוך הבנים ממשיכה שרשותה התורה לדורי דורות.

ודוד המלך עם כל גודלו וקדושתו מבקש שהלאויא שיתכבר ויזכה שהיה חילקו לעולם הבא עם אותה אמא יהודיה שאין לשער ולתאר את גודל מעלה העצומה ועד כמה מחשבים אותה ואת מעשהה בשמיים.

הגר"א העיד שאינו מהפחס לעשות "קונצים"

"שלום יהיה לי כי בשירותך לבי אלך למען ספות הרוחה וגוו" (כט, יח)

פירש רבינו מאיר שמחה הכהן מדורוינסק בעל המשך חכמה, שכונת הכתבו למי שטוען של היהדות פרוש וקדוש וללמוד כל היום זו לא חכמה

לעיג' ר' בנימין בן סלחה ז"ל ♦ סרחה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טואס ז"ל ♦ נזואה בת תאנה ע"ה
אהרון בן יהיא ז"ל ♦ רחל בת סאלחה ע"ה
עביה בת רוחה ע"ה

חיות בלב הלומד, ואחר הפעולות נמשכים הלבבות, עד שזוכה להושם ולהציג טעם ונשמעות בלימוד.

ג. והן הן הדברים בחינוך התלמידים, וכפי שמסופר ('לחנן בשמחה' עמי' סא') על המלמד הנודע מתלמוד תורה 'עץ חיים' בירושלים, הגאון רבי נתן פרידנרד זצ"ל, שהיה מקובל למן החוזן איש, ופעם אחת כשהגידיע ונכנס לbijתו אמר לו החוזן איש "רוואה אני על פניך שאינך מצוי בשמחה, ודע לך שראי אפשר לחנן ילדים בלי שמחה! ". רבי נתן נהריה בעז ושאל "אולי ילמדנו רבינו מהי הדרך הנכונה לחנן ילדים בשמחה? ". והחוזן איש חשב 'ככלנו לומדים בש"ס על קנייני 'חזק' ומשיב', וידוע שכן משיכה טוב יותר מחזקה, וגם בחינוך אם רוצים אנו להנחות את הילדים בדרך אמרות, ולבצע את אישיותם באופן הייעיל ביותר, כדי לנו לא מזמן את קניין המשיכה, למשוך את לבם אל הלימוד על ידי שמחה תורתם. אך אם נאמץ את מילוט הגمرا נבאים למצב של שמחה בתורה. אך מכך את קניין החזקה, ונעשה את מלאכת החינוך בחזקה ובכפיה, לא נגיעה וחזק".

ד. ובספר לחנן בשמחה (עמ' סב') מובא בשם הגאון רבי יצחק זילברשטין שליט"א, שאכן כולם רוצים ללמידה מתוך הנאה אמיתית, ולהציג את מתקנות התורה, אך בנסיבות לא רבים זוכים לכך. וזהו אחת הנסיבות לכך שיש ערים העובדים את בית המדרש, כי בין ישיבה שיריגש טעם בלימודו והשמהה בהבנת הסוגיות תملא את כל ישותו לא יצטרך לחפש עצמו במקומות אחרים.

וכעתה להנחלת שמחת התורה לילדים ולתלמידים ציטט הרב את דבריו רבינו יוסף חיים ז"ע (בן יהיודה ב"ב כג, א) בשם המוהר"ז בשער הגלגולים, שככל השאלות במתיבתא דרקייא נשאלות על ידי ר' ר' רימיה, ובמה זהכה לך? מפני שהיתה שואל שאלות ברות ומגוננות וום... מזרות, בידוע בכמה מקומות בש"ס. ומכיון שהיתה כוונתו לטובה להגדיל תורה ולהדריך, ומהמתן נתביש כי הוציאו מה מבית המדרש, לכן יש לו שכר טוב לעמלה, שככל השאלות הנשאלות במתיבתא דרקייא נשאלות על ידי שגנון השאלות של רבי רימיה היה גבוסח כזה שאפשר היה לחשוב שהחכוון להקנית, כגון המובה בברא בתראי שם "רגלו אחת בתוך חמישים אמרה, ורגלו אחת חוץ חמישים אמרה", ועל אלה זו סילקו מה מבית המדרש. והמהר"ז גילה שר' רימיה התכוון בשאלות אלו להגדיל תורה ולהדריך, ולהזכיר על התלמידים, שכן השאלות המזרות והמשונות הללו יזכירו אותם מושגיהם של מושגים בזיכרון התורה, ויעורו בהם שמחה וחשך בזמן הלימוד. ואף שכאן בעולם זהה לא הבינו את כוונתו, ולכן עשו לו מה שעשו, בעולם הבא זימנו לו שכר טוב שככל השאלות במתיבתא דרקייא נשאלות על ידו. ומכאן נלמד עד כמה חביבה לפני ה' צורת לימוד זו של שאלות מחודדות שמכניסות טעם בלימוד, בבחינת "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיים".

הגמר, החברותא, השטייגען, הלומזעיס, המתיקות...

יש מושגים שמצוירים לך ימים ותקופות שאתה מתרפק עליהם עד היום בערגה. היה נותן הרבה כדי לאחזר לך, להזכיר החומר בקול התורה, ולו לרגעים אחזרים אילו צוים עזכית את בית המדרש כדי לפנוס את משפחתך, אך בית המזרש מעולם לא עז אוترك... אך עזין וווער שט, והגעגועים לימיים ההם אין מופט. ואתה תמייך לעצמך שיטס אחד עוד תחזור לשט, בזוק נטע פעם. ואולי, אולי זה יקרה כי"אלול" זהה...

בן תורה יקרו לנו מזמן להצטרכ' לזכור מוכחה ומונבשת של ארכרים עוכדים, הלומדים מדי עריכ' גמורא בחברותא. נסה לדמיין זאת: בית מדרש מל' ואיזש כלומדים שכולם בראש שלן, בסגנון שלן, כרומה שלן, בזוק נטע שחיפשת.

וז ההזמנויות שלן לאחזר להזכיר רצית, ואם לא עכשו אימתי?

לפרטים נוספים ורישום: ראש הכלול הרב ראובן גולן בטל' 27-4122-050

ויתו להשתתף גם אם הגיר יכול ללמוד ורק חלק מיי' השכונע

ניתן להאזין לשיחות חיזוק והשכלה וחידושים לפרשנה מאות המחבר בעמדות ובאתර קול הלשון, או בטל' 03-6171005-03-
[הקש 1-1-2-48-1-1-1]. או *8 ואמור את שם המרצה והקש 1-1-1.
ישנה אפשרות לקבל התשיחות ושירות למילוי מדי שבוע.

אסתר בת אסתרה אניגר ע"ה ר' עמרם אניגר
דניאל בן שמואל ורבeka אלליה ז"ל
מוזל בת מרגלית ודוד עברי ע"ה

מלכה מולוק בת מאנואר סלמי ע"ה
רומה אסתר בת סעדיה ודוד ע"ה
גדעון בן רחל נעמן ז"ל

אסתר בת מרום כהן ע"י סלמי מרום ע"ה
יעובדייה בן חסן יהודה ז"ל
עמרם בן רחל אוטומוגין ז"ל

והמגיד מדורבנא' ר' יעקב קראנץ הקשה בספרו 'אהל יעקב' (פרק' שמוטה), למעשה דאמר שלשכח היו אמורים כן, שמפשט הפסוק משמעו שנתקנו לגנאי ולא לשבה. ותיקץ, שאף שסבירחחו נתקנו לגנאי, ואמרו שאין מעלה ממשה בעצקתו ובוגוד מעשייו כיזכה לך בזכות אימנו שהויה צדקה ונגדלה לזרחה ומצוות. ולכן לא אמרו 'אשריו אלא' אשריו יולדתו. נודרים של אותן לעצימות שקר הם, שהרי משה כלל לא נתגדל בביתו הוריו, וכיודע שמניקותו היה ביתה פרעה ולאחר מכן ברוח ממצרים. ועוד, שבתפארת ישראלי (ספר קידושין) כתוב שמעלת משה רבינו לא היה לו מעם טבעו, וכבר הרכבו בו במוקם אחר ואכבל".

ולפי זה כתוב רבינו יוסף חיים, שכשאב מהchner כהנין ר' יצחק זילברשטין לאחר שניים כבר גדול ווילך מעצמו לבית הכנסת ולומד תורה מכל מקום יש שבר להוריו שהרגילוו לבך, וזהו שאמרו "כדי ליהן שבר למביאיהם", שלא רק עתה בלבד יקבלו ההורים שבר, אלא יש להם שבר וחולק בכל המצוות שעשו בהם ממש כל ימי חייו, בוכות שהביאו לו מעמד 'הקהל' ועל ידי כן נכסה בו יראת שמיים.

על געמאק בלימוד ונערים נושרים

"כתבו לכם את השירה גוי ולמדה את בני ישראל שימה בפיים" (לא, יט)

יש להתבונן מודיעו התורה נקראת "שירה"? ובאייר מון הגראי' אלישיב זצ"ל בספר דברי אגדה, שהנה תכלית מצות כתיבת התורה היא "ולמדה את בני ישראל, שינה תכלית מצות כתיבת התורה דומה, ומשל מה הדבר דומה, לנומחה גדול בעל שם עולמי שבא לעיר, ונתרפסם בעיר שעמידה הוא ליתן רצאה בפילוסופיה או ברפואה וכו', שבודאי רק אלה שיש להם יד בחכמתו הלו יבואו לשם עונש את דבריו, אך המן העם שלא יבינו שם דבר, אין להם שום עניין באוthen הרצאות, אף אם היה המרצה מגאנוי הדור. אך לא כך היה אם יבואו לעיר נגן גאנוי, שכולם יבואו לשמשו אותו, ובכללם אף אלה שלא יגיעו לעומק חכמת הנגינה שלו, כי כל אחד לפי מידת שבלו ישיג סיפוק וועונג בנפשו משירותו של אותו גאנן.

וזה שכותבה התורה, שאם הנך חפץ למסור את התורה לבני ישראל עד שתהא עצם בבחינת "shima בפיים", שיקלטו את דברי התורה ויאחבו אותה, הרי שהعصה היא ללימודם באופן של "שירה", שתהא בעיניהם כשרה עריבה שכולם משתוקקים לשומעה, וירגשו בכל מادرם "פקורדי ה' ישרים משמי' לב, ונحمدים מזוהב ומתוקים מבדש ונופת צופים".

ומון הגראי' ל"שטיינמן שליט"א המליך על בר את דברי הגמי' (מגילה לב, א) "כל הקורא בא נעימה ושונה ללא זמרה, עליו נאמר גם אני נהתי להם חוקים לא טובים לא יחו בהם", שכן דנעימה והונאה מכונסה

באו לבנות את בית המקדש

בימים אלו עומדים אנו בעיצומה של בניית בית מקדש מטעם העיר רחובות. הבניין יהיה מגדל-אור של תורה וחסד לתושבי העיר והסביבה, והוא יהי' בו כוללים, בית הוראה, שייעורי תורה, ועוד פעילותם רבתה ומגוננות להגדיל תורה ולהדריך.

גם עליון זה שהנכם קוראים מידי שבת הוא מההמפעלים הקדושים הנעים ע"י המוסדות. מבקשים אנו מוקראי העלון בארץ ובעולם כולו, ומכל מי שהגדלת קרון התורה קרובה ללבו, להטות שבם ולסייע בהשלמת בנין הבית. והזוכה לבנות את בית ה', יבנה ה' את ביתו ויוכחו למילוי משאלות לבו והגשמה הלומודיו.

ניתן ליטול חלק בבנייה, ברכישת: אולם בית המדרש, חדר למדודים, מטר בנין, לבנה וועוד. וכן אפשר להניצח שם ההורם על כל הבניין. לפרטים 054-2637798, 08-9452903,